

Radek V o l e j n í k (Praha)

ONOMASTICKÉ ZPRÁVY A POZNÁMKY

I. OBECNÁ ONOMASTIKA

1. Další číslo mezinárodního onomastického časopisu

Onoma 46, Uppsala 2011, 299 s. ISSN 0078-463X

Po předmluvě **R. Coatese** (Bristol), v níž charakterizuje obsah tohoto čísla, věnovaného jménům a menšinám, píše na úvod **P. Martin** (Ning-Po) o toponymech ve videohře Grand Theft Auto IV (s. 5–26). **E. S. Bramwellová** (Glasgow) se na základě socioonomastického výzkumu věnuje vztahu pojmenování a přenesených tradic, a to na příkladě změn a kontinuity onym v pákistánské muslimské komunitě v Glasgowě (s. 29–51). **B. Eggertová** (Kodaň) přináší důkazy o přítomnosti křesťanských antroponym v někdejší německé kolonii na Jutském poloostrově v 18.–19. století (s. 53–75). **N. N. Morărașuová** (Bacău) a **L. Drugăová** (Bacău) se zabývají projekcí etnické identity rumunských Romů do současné praxe v dávání rodných jmen ve dvou rumunských krajích (s. 77–96). **J. Tort-Donada** (Barcelona) probírá přítomnost a přetrvávání baskické toponymie v katalánských Pyrenejích a ukazuje některé tamější geografické problémy (s. 97–125). **A. P. Versloot** (Amsterdam) se rozepisuje o etymologických, distribučních a právních aspektech toponym ve fríských regionech v Nizozemsku a Německu (s. 127–150). **I. D. Clark** (Ballarat) představuje tři koloniální cestovatelky po australské Victorii v devatenáctém století a zkoumá jejich zálibu v domorodých místních jménech (s. 151–165). **P. W. Matthews** (Lower Hutt) rekapituluje dlouhý spor o psanou podobu jednoho novozélandského toponyma: Wanganui x Whanganui (s. 167–208). V oddíle „Toponomastika a jazyková krajina“ pak **G. Puzey** (Edinburgh) nastiňuje nové směry výzkumu v toponomastice a jazykové krajině a styčné body mezi nimi (s. 211–226). Dále zde **P. K. W. Tan** (Singapur) rozebírá urbanonyma a jiná toponyma získaná od různých agentur ve čtyřjazyčném Singapuru (s. 227–250). V závěru se **L. Kostanská** (Ballarat) věnuje změnám jmen a kulturním hodnotám v Austrálii (s. 251–274) a **L. C. Diverová** (Dublin) problematice dvojjazyčného francouzsko-okcitánského značení obcí – na příkladě konfliktního případu jihofrancouzské obce Villeneuve-lès-Maguelone (s. 275–299).

II. NEINDOEVROPSKÁ ONOMASTIKA

2. Novinky z maďarské onomastiky

Névtani Értésítő 35, Budapest 2013, 329 s. ISSN 0139-2190

V nejnovějším čísle časopisu se na úvod **A. Bölskeiová** (Budapešť) a **Á. Fórisová** (Budapešť) zmiňují o onomastické terminologii a o maďarském workshopu „Névtan és egységesítés“ (ze dne 11. 6. 2013) věnovanému problematice onomastiky a její standardizace (s. 9–10). **A. Bölskeiová** (Budapešť) pak píše o přípravě maďarské verze dokumentu UNGEGN nazvaném „Glossary of Terms for the Standardization of Geographical Names“ (s. 11–21). **M. Márton** (Budapešť) přináší vzpomínku na činnost Maďarského výboru pro zeměpisná jména, konkrétně na regulace pravopisu a sestavování místopisných seznamů (s. 23–36). **G. Mikesy** (Budapešť) se věnuje maďarským toponymům v pohledu roku 1913 (s. 37–53). **G. Lelkes** (Budapešť) se zabývá stanovisky a problémy s identifikacemi při přípravách slovníku maďarských místních jmen (s. 55–70). **B. Pokoly** (Budapešť) ukazuje změnu definice pojmu exonymum v mezinárodní praxi standardizace zeměpisných názvů (s. 71–75). **I. Perger** (Budapešť) píše o jménech pro železniční stanice za hranicemi Maďarska v oblasti informačních služeb pro cestující (s. 77–96). **M. Müllerová** (Budapešť) probírá původem bavorské názvy ulic v oblastech německého osídlení v Maďarsku (s. 97–107). Tématem stati **M. Szókeové** (Debrecín) je lexém „*apát*“ (opat) v názvech majetků maďarského opatství Garamszentbenedek (s. 109–122). **G. Dénes** (Budapešť) se zabývá toponymy a antroponymy se základem *Noak* apod. (z biblického *Noe*) (s. 123–144). **M. Galgócziová-Deutschová** (Hódmezővásárhely) uvažuje o měnícím se socio-kulturním prostředí v jazykovém prostoru maďarského města Hódmezővásárhely (s. 145–156). **R. Szentgyörgyi** (Budapešť) opět rozebírá osobní jména v zakládací listině Tihanského opatství (tentokrát jde o hagionyma) (s. 157–178) a **L. Mizser** (Nyíregyháza) slovenská příjmení z oblasti bývalé Berežské župy (s. 179–194). **L. A. Némethová** (Budapešť) zkoumá osobní jména židovských postav v maďarském humoristickém časopise *Borsszem Jankó* v první polovině 20. století (s. 195–207). **J. Kecskéssová** (Miškovec) se věnuje pojmenováním dětí z rodin přistěhovalců a výběru rodných jmen v situaci jazykového a kulturního kontaktu (s. 209–220). **M. Slízová** (Budapešť) popisuje funkce jmen v řecké mytologii (s. 221–229). V oddíle onomastických událostí **A. Faludiová** (Budapešť) přináší hlavní myšlenky z diskuzí, jež byly součástí výše zmíněného workshopu (s. 231–235). **H. A. Haindrichová** (Budapešť) se zabývá onomastickou problematikou z webových stránek www.nyest.hu (s. 237–243). Jako autor disertační práce z onomastiky obhájené v roce 2012 je posléze uveden **Z. Megyeri-Pálffi** (Debrecín) s prací na téma *Název a právo – historie vývoje regulace vlastních jmen v Maďarsku* (s. 245–248). A v oddílu recenzí a zpráv připomíná **F. Pet'ovská** (Budapešť) časopis *Acta onomastica* 53 (2012).

III. INDOEVROPSKÁ ONOMASTIKA (mimo slovanskou)

3. Sasko-magdeburské právo v Polsku

I. Bily – W. Carls – K. Gönczi, Sächsisch-magdeburgisches Recht in Polen. Untersuchungen zur Geschichte des Rechts und seiner Sprache, De Gruyter, Berlin 2011, 396 s. ISBN 978-3-11-024889-0

Tato historická publikace o tzv. sasko-magdeburském právu, které se užívalo ve středověkém Polsku, o jeho historii a jazykových stránkách obsahuje pouze krátkou onomastickou pasáž (o toponymech) v kapitole Komentáře k doprovodným mapám.

4. Nová čísla *Namenkundliche Informationen*

Namenkundliche Informationen 99/100, Leipzig 2011, 543 s.; 101/102, Leipzig 2013, 506 s. ISSN 0943-0849

Jubilejní dvojčíslo německého onomastického časopisu obsahuje 20 studií. Po úvodu editorů se **A. Siwiec** (Lublin) zabývá tématem terminologie v onomastické teorii a její roli v klasifikaci a analýze jmen obchodních objektů (s. 15–30). Rovněž **N. Vasiljevová** (Moskva) se věnuje onomastické terminologii, vzájemné koordinaci termínů a jejich lexikografické prezentaci ve slovnících (s. 31–45). Tématem stati **A. Bergienové** (Magdeburg) je kulturní dimenze metaforického užití vlastních jmen (jako je např. spojení „Der Tarantino der Townships“) (s. 47–57). **A. Aksholakovová** (Almaty) píše o jazykové a onomastické situaci v Kazachstánu po získání nezávislosti a také o variabilitě (variantách) v toponymii (konkrétně jde o variabilitu jmen bývalého hlavního města Kazachstánu: *Almaty* vs. *Alma-Ata*) (s. 59–69). **H. Naumann** (Grimma) se podrobněji ohlíží za germanistickými studii otištěnými v *Namenkundliche Informationen* v letech 1951–2011 (s. 71–82). **R. Kohlheimová** (Bayreuth) probírá funkce toponymických srovnání ve zprávách vévodkyně Augusty Saské z cest do Itálie (s. 83–95). **V. Kohlheim** (Bayreuth) přináší základní studii o vztahu literární onomastiky a psychoanalýzy (s. 97–111). **R. Kohlheimová** (Bayreuth) se věnuje mylně předpokládané popularitě starozákonních jmen po období reformace (s. 113–121) a **M. Vargová** (Ráb) příjmením německého původu v oblasti Rábaköz v západním Maďarsku (s. 123–144). **T. Steiner** (Lindau) informuje o metaforických jménech hor v Alpách (s. 145–151). **A. Fuchs** (Meiningen) uvažuje o názvech polí typu *Eisfeld* v Durynsku a Hesensku (s. 153–172). **H. Bichlmeier** (Halle – Jena) a **A. Opfermann** (Mnichov – Halle) podávají nový návrh na etymologii jména řeky *Unstrut* (s. 173–204). **S. Baudischová** (Drážďany) přináší komentář ke knize E. Eichlera a H. Waltera *Alt-Leipzig und das Leipziger Land*, Leipzig 2010 (konkrétně ke stranám 75–76) (s. 205–210). **K. Hengst** (Lipsko) má připomínky k některým jménům středověkých tvrzí ve středním Německu (s. 211–230). **K. Hengst** (Lipsko) a **G. Wetzel** (Chotěbuz) hledají odpověď na otázku, zda se místa *Lighinici – Zrale – Crocovva* (zmiňovaná na

začátku tzv. „Nienburgského fragmentu“) nalézala v Sasku (s. 231–260). **J. Udolph** (Lipsko) se zabývá toponymem *Magdeburg* a jeho lidovou etymologií (s. 261–276). **W. Wenzel** (Lipsko) se táže, zda toponyma *Oppach*, *Regis* und *Stöbnitz* mají původ německý, staroevropský nebo slovanský, a zjišťuje u všech slovanský původ (s. 277–284). Týž autor v další studii zkoumá, zda se historická *provincia Nice* nacházela v blízkosti dnešní řeky Nisy (s. 285–297). **H.-D. Pohl** (Klagenfurt) rozebírá místní jména slovanského, zvláště slovinského původu v Korutansku a ve Východním Tyrolsku (s. 299–321) a pak se tentýž autor v poslední stati věnuje jménům 164 korutanských vesnic (včetně jednoho městečka), jejichž území musí být nově ze zákona označeno dvojjazyčnými nápisy (v němčině a slovinštině) (s. 323–354). Následuje 40 zpráv o nových onomastických publikacích a mezi nimi **W. Wenzel** (Lipsko) recenzuje knihu M. Čornejové (Tvoření nejstarších českých místních jmen. Bohemika z 11.–13. století) (s. 377–381) a J. Davida (Smrdov, Brežněves a Rychlo-nožkova ulice. Kapitoly z moderní české toponymie) (s. 384–388). Dále zde **I. Bily** (Lipsko) informuje o knize editorů M. Harvalíka, E. Minářové a J. M. Tuškové Teoretické a komunikační aspekty proprií (s. 431–433). Následují další zprávy z onomastického světa a soupis autorů. V tomto čísle je také množství doprovodných fotografií, tabulek a map.

V následujícím čísle *Namenkundliche Informationen* následuje po editorském úvodu D. Kremera (s. 5–6) a předmluvě W. Lorschera (s. 7–8) množství onomastických studií a článků. Nejdříve **A. Greule** (Řezno) ve své stati probírá teologickou onomastiku, teolingvistiku a především gramatické aj. vlastnosti teonym a jejich etymologii (s. 11–21). **S. Patzold** (Tübingen) se věnuje problematice onomastického výzkumu na pomezí historie a jazykovědy a to na příkladě interdisciplinárního výzkumného projektu „*Nomen et gens*“ (s. 22–48). **H. Bichlmeier** (Halle –Wittenberg) přináší několik indoevropských poznámek k domnělému základu toponyma Leipzig (Lipsko) – buď vznikl ze starogermánského základu jména řeky (**Lībō-*), nebo ze starogermánského základu názvu dané oblasti (**Lībja-*); součástí studie je také zkoumání jmen v pohoří Rhön a hydronyma *Elbe* (Labe) (s. 49–75). **F. Perono Cacciafoco** (Pisa) se zabývá případem tzv. „vodních měst“ (Water Towns) z italské obce Olbicella a také kořenem **alb-* (s. 76–96). **D. Kremer** (Lipsko) ve své obsáhlé stati píše o jménech cizinců žijících v Lisabonu v 16. století (s. 97–181). **K. Hengst** (Lipsko) se věnuje vztahu výzkumu jazyka a historické geografie – na příkladě Nienburgského fragmentu z konce 12. století a v něm obsažených toponym (s. 182–218). Týž autor poté přináší výsledky výzkumu integračních procesů u jmen osad z menšinové lužické srbštiny v prostoru lužickosrbsko-německých jazykových kontaktů ve středověku (s. 219–249). **W. Wenzel** (Lipsko) referuje o dosud neznámých nebo nesprávně vyložených lužickosrbských příjmech ze 14. až 18. století (s. 250–268) a poté představuje čtyři onymické mapky z připravovaného Atlasu dolnolužickosrbských příjmení (s. 269–282). **V. Hellfritzsch** (Stollberg) rozebírá

obtížně interpretovatelná německá příjmení ze Saska a Bavorska končící na *-eis(en)* (s. 283–296). **K. Drägerová** (Freiburg) ukazuje možnosti programové katalogizace německých názvů osad na příkladě typů toponym Groß-Zimmern, Groß Grönau, Großopitz aj. (jde o příspěvek k problematice spojení názvů osad s různými dodatky; studii doplňují mapky a soupisy toponym k jednotlivým typům) (s. 297–331). **P. Mauf** (Erfurt) a **M. Sladeczek** (Erfurt) se věnují názvům ulic na perifériích německých měst (především Erfurtu) a jejich vývoji od pozdního středověku (s. 332–351) a **V. Kohlheim** (Bayreuth) toponymům v několika významných dílech světové literatury (z hlediska literární onomastiky a z kognitivního přístupu) (s. 352–364). **A. Bergienová** (Magdeburk) objasňuje tzv. princip Lady Gaga: tj. jde tu o vzorová jména jakožto vysvětlující modely v současném ekonomickém kontextu (s. 365–383). **A. Greule** (Řezno) se zamýšlí nad současností a budoucností hornoněmecké onomastiky (s. 384–393). V oddílu diskuzí pak **H. Bichlmeier** (Halle – Wittenberg) představuje analýzu a zhodnocení lingvistických norem aktuálních výzkumů „staroevropské hydronymie“ z pohledu dnešních indoevropéistických studií (s. 397–438). Nakonec ještě **W. Guth** (Niederstein – Kirchberg) píše o hydronymu *Unstruta* (s. 439–448) a **V. Hellfritsch** recenzuje Atlas německých příjmení (Deutscher Familiennamenatlas, vyd. 2012) (s. 451–469). Poté jako obvykle následují onomastické zprávy – především jde o dva nekrology v rubrice In memoriam, jež vzpomínají na E. Eichlera (text od **K. Hengsta** /Lipsko/) a na A. V. Superanskou (od **N. V. Vasiljevové** /Moskva/).

5. Studie o starých jménech v Bavorsku

K. Simbeck – W. Janka (eds.) *unter Mitwirkung von Martina Kürzinger, Namen in Altbayern, Gesammelte Beiträge zu Ehren von Josef Egginger und Günter Schneeberger, edition vulpes e. K., Regensburg 2013, 250 s. ISBN 978-3-939112-07-5*

Tato publikace obsahuje příspěvky členů výzkumné onomastické skupiny na univerzitě v Řezně a byla vydána na počest lingvistů J. Eggingera a G. Schneebergera. Příspěvky se z různých jazykových hledisek zabývají onymií, a to především tzv. Starého Bavorska (tj. dnešního Dolního a Horního Bavorska a Horní Falce). Po předmluvě editorů (s. 7–8) následuje třináct studií. Nejprve **J. Auer** podrobně probírá staré německé názvy cest v oblasti mezi řekami Abens, Dunaj a Isar (s. 9–51). Poté se **H. Bichlmeier** opět věnuje bavorsko-rakouským toponymům a hydronymům z indoevropského pohledu; třetí část jeho příspěvku shrnuje dosavadní výsledky výzkumu starobavorských názvů řek a přináší také několik indoevropéistických poznámek ke jménům řek *Ammer/Amper* a *Naab* (Nába) (s. 53–68). **S. Büchnerová** se zabývá toponymem *Halbe Welt* a dalšími názvy osad s elementem *halb* ve Starém Bavorsku (s. 69–76). **A. Greule** nejdříve rozebírá toponymum *Andechs* a jeho historii (s. 77–86) a potom též autor píše o záhadném hydronymu *Businca*; jde o jméno říčky zmíněné v rukopisu *Vita Sancti Severini* ze 6. století (s. 87–90). Následně **A. Greule** a **W. Janka**

probírají tři stará hydronyma a oikonyma v Horní Falci: *Luhe*, *Pfatter* a *Pfreimd* (včetně soupisů dochovaných dokladů) (s. 91–110). Podobně **K. Hilgartová** informuje o nejstarších podobách oikonym v dnešních bavorských obcích Ringelai a Perlesreut (s. 111–138). **J. Mirwald** a **W. Janka** ukazují zachycení nářečních (a výslovnostních) podob bavorských toponym v onomastickém projektu Digitales Ortsnamenbuch Online (DONBO) (s. 139–150). **S. Reimannová** představuje několik názvů produktů (značek) ze Starého Bavorska a jejich úlohu v dějinách tamního podnikání (s. 151–168). **W.-A. Frhr. v. Reitzenstein** se věnuje monoftongizaci z *-heim/-haim* v místních jménech ve Starém Bavorsku (s. 169–194). **G. Schneeberger** se obecně zabývá přípravami, nástroji a strukturou počítačové onomastické databáze (s. 195–214). **K. Simbecková** a **W. Janka** referují o dvou německých toponymech: o historickém názvu oblasti *Tangrintel* a jménu městečka *Hemau* (s. 215–228). A konečně **D. H. Steinbauer** přináší zprávu o jménech galského původu ve Starém Bavorsku (s. 229–239). Do knihy je jako příloha také vložena mapa popisované oblasti.

6. Nové antroponymické studie ze Skandinávie

Studia anthroponymica Scandinavica 30, Uppsala 2012, 201 s. ISSN 0280-8633

Toto číslo onomastického časopisu uspořádaly **E. Bryllová** a **K. Leibringová**. V první studii se **P. Jackson** (Stockholm) věnuje filologickému a nábožensko-historickému průzkumu starověkého skandinávského jmenného elementu (kořenu) *-gastiz* (s. 5–18). Poté **T. Andersson** (Uppsala) píše o obourodém posvátném jménu *Ødhabøn* (maskulinum i femininum) ve staré švédštině (s. 19–24). **G. Alhaug** (Tromsø) se zabývá norskými rodnými jmény označujícími dobu narození nositele (např. měsíc v roce) (s. 25–47). **B. Straszerová** (Uppsala) probírá maďarská křestní jména, jejich výběr a identitu mezi Maďary žijícími ve Švédsku (s. 49–70). **I. Utne** (Bergen) přináší shrnutí o deseti letech platnosti norského zákona o osobních jménech (s. 71–121). Na závěr **T. Andersson** ve svém onomastickém eseji rozebírá publikaci *Namen. Eine Einführung in die Onomastik* (autoři: D. Nüblingová, F. Fahlbusch, R. Heuserová; Tübingen 2012) (s. 123–160). Dále ještě následuje text **K. Krukena** (Oslo) inspirovaný publikací *G. Alhauga 10 001 navn* (Oslo 2011), poté několik recenzí a na konci jsou uvedeny jmenné rejstříky k číslům 26–30 tohoto časopisu.

7. Další díl rumunské toponomastické série

D. Loșonți – S. Vlad, Tezaurul toponimic al României, Transilvania (TTRT), Valea Ierii, Editura Academiei Române, București 2010, 205 s. ISBN 978-973-27-1952-7

Tato publikace je součástí série slovníků *Tezaurul toponimic al României* a v tomto případě se týká historického území Transylvánie, konkrétně oblasti Valea Ierii. Její autoři jsou rumunští lingvisté s bohatými zkušenostmi v oblasti onomastiky.

Práce má následující strukturu: úvod, soupisy bibliografických aj. zkratk, vlastní slovník toponym, přílohy (mapka zkoumané oblasti, abecední seznam komponentů víceslovních toponym a index příjmení ze studovaných lokalit). Toponymické průzkumy pro slovník byly provedeny ve velkém časovém intervalu (v letech 1970–2007). Lexikografické uspořádání získaného materiálu do hesel je ve slovníku abecední.

8. Rumunský lingvistický sborník k sedmdesátinám prof. Nicolae Felecana

O. Felecan – D. Felecan (eds.), Confluente lingvistice și filologice. Omagiu profesorului Nicolae Felecan la împlinirea a 70 de ani, Editura Mega, Cluj-Napoca 2011, 622 s. ISBN 978-606-543-160-7

Tento obširný svazek obsahuje stati 44 prestižních rumunských i zahraničních lingvistů, s nimiž vážou profesora N. Felecana blízké kolegiální vztahy nebo spolupráce na různých projektech a vědeckých akcích atd. Kniha se skládá z 11 tematických kapitol: dialektologie, fonetika, gramatika, historie rumunského jazyka, žurnalistika, lexikologie, latinský jazyk a literatura, filozofie a klasické kultury, románská lingvistika a filologie, onomastika a pragmatika. Už v kapitole románská lingvistika a filologie najdeme jednu studii týkající se onomastiky. **M. A. Rateau** (Mauzac-et-Grand-Castang) zde zkoumá tzv. „Rumunsko“ ve francouzské oblasti Péri-gord, tj. místní francouzská toponyma a příjmení rumunského původu (včetně variant a odvozenin) (s. 369–387). Další onomastické studie jsou už z příslušného okruhu kapitol. **O. Felecan** (Baia Mare) se zabývá antroponymií kraje Maramureš a zdejšími vztahy mezi jazykovou tradicí a moderností (s. 395–410). **V. Frățilă** (Temešvár) se věnuje oikonymům maďarského původu v historické oblasti Banátu (s. 411–430). **S. Goicu-Cealmofová** (Temešvár) píše o původu rodného jména *Nicolae* (s. 431–440). **T. Oancă** (Craiova) probírá valašské nářeční podoby rumunských příjmení (s. 441–446) a **M. Petre** (Hunedoara) stará rumunská urbanonyma z Hunedoary (s. 447–457). **A. Rezeanu** (Bukurešť) přináší zprávu o mapování urbanonymie v Rumunsku (s. 459–470). Tématem stati **D. Tomescuové** (Ploješť) jsou vědecké zdroje tzv. modernizace rumunských jmen/příjmení (s. 471–481). A jako poslední se zde **W. Van Langendonck** (Lovaň) ptá, zda vlastní jména mají etymologický význam (s. 483–489).

9. První číslo nového onomastického časopisu z Rumunska

O. Felecan (ed.), Onomasticon. Studii despre nume și numire, I. Editura Mega, Cluj-Napoca 2010, 333 s. ISBN 978-606-543-109-6

Po editorské předmluvě následuje první blok studií tohoto nového periodika, který se týká kultury, lingvistiky a především onomastiky (včetně úlohy vlastních jmen ve společnosti). Nejprve **M. Barbulová** (Satu Mare) a **A. Dumitrescuová** (Baia Mare) probírají rumunská, maďarská a anglická spojení antroponym, získaná z výzkumu v rumunském městě Baia Sprie (s. 35–48). **A. Bugheșiuová** (Baia Mare) se poté věnuje

virtuální antroponymii, konkrétně socio- a psycholingvistickému přístupu k vlastním jménům ve virtuálním světě (s. 49–63). **N. Cîmpianová** (Satu Mare) se zabývá západoevropskými křestními jmény užívanými v rumunské oblasti Maramureş (s. 65–79). **N. Felecan** (Bistriţa-Năsăud) ve své stati srovnává tři kategorie antroponym: jména, příjmení a přezdívky (s. 81–120). **O. Felecan** (Baia Mare) ukazuje, jak se socio- a psycholingvistické aspekty odrážejí v realizaci antroponymického výzkumu (s. 121–144). **A. Meţac Andreicová** (Sighetu Marmatei) popisuje židovské vlivy na antroponymii oblasti Maramures (z historické perspektivy) (s. 145–162). **A. E. Mihaliová** (Sighetu Marmatei) rozebírá antroponyma, příjmení a přezdívky užitá v názvech firem ve městě Borşa (s. 163–173). **D. Orzacová** (Dragomireţi, Maramureş) se věnuje italským a španělským jazykovým vlivům na antroponymii oblasti Maramureş (s. 175–197). **G. Rusová** (Baia Mare) líčí, jak se rumunsko-francouzské jazykové kontakty odrážejí v antroponymii severozápadního Rumunska (s. 199–218). **S. S. Vişovan** (Baia Mare) píše o způsobu identifikace lidí (o identifikačních vzorcích) ve venkovských komunitách ve Valea Izei (opět kraj Maramureş) (s. 219–234). Další studie se týkají problematiky onymie v literatuře. **G. Corniţăová** (Mehedinţi) přináší několik postřehů ke stylistice vlastních jmen v literárních dílech (s. 237–248). Tématem studie **G. Glodeanu** (Carei) je rumunský spisovatel Mircea Horia Simionescu a jeho literární experimenty (s. 249–262). **C. Munteanu** (Alba) se zabývá poetikou titulů v poezii rumunského autora M. Eminesca (s. 263–274). Poslední dvě studie spadají do problematiky pragmatického aktu pojmenování. **D. Felecanová** (Sălaj) zde má poznámky k používání některých genderových identifikátorů (?) v současném rumunském jazyce (na příkladě rumunského prezidenta) (s. 277–295) a **M. Munteanu Sisermanová** (Baia Mare) srovnává dva kontrastní přístupy/pohledy (francouzský a rumunský) při stanovení vlastních jmen osob (s. 297–309).

10. Onomastické studie italských lingvistek

D. Cacia – E. Papa (eds.), Onomastica e lessico tra Risorgimento e Italia unita, Edizioni dell’Orso, Alessandria 2011, 200 s. ISBN 978-88-6274-338-9

Ku příležitosti 150. výročí sjednocení Itálie byl na univerzitě v Turíně uspořádán tento soubor onomastických studií, resp. esejů italských učitelů a studentů, a to pod vedením **A. Rossebastianové** (Turín), která je také autorkou úvodu (s. V–VII) a první stati, v níž píše o souvislosti onomastiky a jednoty italského státu – na příkladě tzv. antroponym z bojů, tj. jmen odvozených od jmen hrdinů risorgimenta (tj. hnutí za svobodu a národní jednotu Itálie v letech 1815–1870) (s. 1–17). Poté **E. Papaová** (Turín) ve svém příspěvku ukazuje, jaký dopad na italskou slovní zásobu měla příjmení tří hlavních protagonistů risorgimenta: G. Mazziniho, G. Garibaldiho a C. B. Cavoura (s. 19–73). Stati **D. Caciaové** (Turín) i **M. Carosellové** (Bari) (s. 119–140) se zabývají osobními jmény, **A. Rossebastianová** (Turín) a **L. Deluigiová** (Turín) společně zkoumají po onomastické a lexikální stránce jména a příjmení vojáků základní

služby z Turína, kteří byli povoláni roku 1861 (s. 141–164). **S. M. Bolloneová** (Turín) přibližuje oblast Piemont a zdejší hodonyma (s. 165–183). **I. Casasolová** (Turín) zkoumá onomastická kritéria pro jména dětí v bývalém italském markrabství Saluzzo v letech 1808–1864 (s. 185–200).

11. Nové studie z italské onomastiky

Rivista Italiana di Onomastica XIX 1, 2, Roma 2013, 950 s.; XX, 1, Roma 2014, 466 s. ISSN 1124-8890

Toto číslo přináší dvanáct zajímavých studií, resp. článků. V první z nich **V. Cccarelliová** (Řím) píše jednak o pojetí (chápání) chrono- a socioonomastiky, jednak o módních jménech a o jejich anketním průzkumu v Římě a Laziu (s. 13–68). Rovněž **F. Sestito** (Řím) přináší socioonomastické poznámky z průzkumu italských osobních jmen (s. 69–86). **O. Lurati** (Basilej) se zabývá vztahem míst a zákonů – jde o poznámky k toponymům v severozápadní Lombardii a v tzv. italském Švýcarsku (s. 87–94). **M. Trizzino** (Řím) hledá středomořské kořeny u toponyma Bivona (s. 95–121). **N. Francovichová Onestiová** (Siena) zkoumá lombardské antroponymum *Radoni* (s. 123–128) a **W. Schweickard** (Saarbrücken) podává ukázkou hesla (konkrétně antroponyma *Lutero*) pro slovník *Deonomasticon Italicum* (s. 129–136). **R. Randaccio** (Cagliari) se věnuje potížím se jménem Dumasova hrdiny, Monte Christem (s. 137–151). Následuje pět různorodých článků. Nejprve **M. Pittau** (Sassari) podává nový etymologický výklad sardinského choronyma *Logudoro* (s. 154–159) a poté **M. Bonifacio** (Terst) rozebírá poitalštěná příjmení v Terstu v době mezi dvěma světovými válkami (s. 160–182). **A. Rossebastianová** (Turín) se zabývá původem a významem italského příjmení *Bergoglio* (s. 184–188). Tématem článku **R. Bracchiho** (Řím) jsou hilarionyma, tj. zde navržená označení vtipné kombinace křestního jméno a příjmení (s. 189–198). A jako poslední se **P. D'Achille** (Řím) rozepisuje o mužských antroponymech v názvech italských písní a uvádí i jejich přehled (s. 199–219). Dále jsou v tomto čísle otištěny recenze a jako obvykle mnoho zpráv z onomastického světa.

Následující číslo tohoto časopisu obsahuje osm onomastických studií a dva články. Nejdříve **W. Schweickard** (Saarbrücken) čtenářům představuje heslo (Cicerone) pro slovník *Deonomasticon Italicum* (s. 467–473). **F. Benucci** (Padova) se poté věnuje názvům luk v italské nížině Limena (historická a toponymická exkurze) (s. 475–501). **M. Castiglioneová** (Palermo) se zabývá populárními sicilskými názvy odrůd vinné révy (ze tří starých italských botanických katalogů) a jejich odrazy v etnonymech, toponymech a antroponymech (s. 503–532). **L. Di Vasto** (Cosenza) ukazuje jazykové rozvrstvení hydronym z italského národního parku Pollino (s. 533–570) a **P.-H. Billy** (Paříž) středověké prvky v současné francouzské hodonymii (věnuje se její typologii) (s. 571–603). **P. Carvalhinsová** (São Paulo) a **A. Limaová** (São Paulo) rozebírají historii označování veřejných prostranství v São Paulu (s. 605–632). **P. Chareille** (Tours) a **P. Darlu** (Paříž) představují definice, označení a umístění tzv. geohapax ve

francouzském korpusu příjmení a srovnávají jejich staré a novější zdroje (s. 633–658). Tématem studie **M. Martinové** (Montpellier) jsou pseudonymy na internetu (s. 659–668). U článků se **E. Caffarelli** (Řím) věnuje toponymům, etnikům a tzv. syndromům – tj. zvláštnímu případu vysokého výskytu eponym v nesespecializovaném slovníku (s. 670–680) a **R. L. Nichil** (Lecce) italským výrazům *gufini*, *guffini*, *gufisti* a *guffisti* (s. 681–685). Ve velkém množství bibliografických materiálů a onomastických zpráv je posléze potěšující také zpráva o *Acta onomastica* 53 (2012) (s. 784–785).

Nejnovější číslo časopisu obsahuje osm studií. V první z nich se **C. A. Mastrelli** (Firence) zabývá italským toponymem a antroponymem *Genga* (s. 13–25). Poté **M. D. Gordónová Peralová** (Sevilla) probírá hispánská místní jména, v nichž zůstaly odkazy na spory o územní hranice, a ukazuje tak souvislost toponymie a historie (s. 27–48). **M. Maxia** (Sassari) přináší novou hypotézu o původu sardinského příjmení *Saragát* (s. 49–55). **M. Tasso** (Benátky) si všímá změn italských příjmení v terstské provincii v době fašismu (s. 57–66). **G. Crimi** (Řím) podává návrh výkladu italského příjmení *Cimabue* (s. 67–75). **R. Randaccio** (Cagliari) píše o jménech v dílech italského spisovatele Gianniho Rodariho (s. 77–94). **W. Schweickard** (Saarbrücken) opět představuje další dvě antroponymická hesla (*‘Abbās* a *Mu’ayyad*) pro slovník *Deonomasticon Italicum* (s. 95–96). **R. L. Nichil** (Lecce) se táže, zdali se ještě dává italským dětem jméno *Balilla* (negativně spjaté s fašismem) a rozebírá proces výskytu a zmizení jména jako historicky přechodný jev (s. 97–139). Pak je zde ještě zařazeno několik dalších zajímavých článků. **P. D’Achille** (Řím) se věnuje otázce, zda je italské slovo „*ambaradan*“ (tj. nepořádek) detoponymum (s. 142–151). **A. Rossebastianová** (Turín) referuje o jménech hotelů (a jejich změnách) v Turíně a okolí od 16. století do současnosti (s. 154–168) a nakonec se **E. Caffarelli** (Řím) rozepisuje o přítomnosti příjmení italských bratrů a sester v italské hodonymii (s. 169–174). Dále následuje jako obvykle množství bibliografických materiálů, recenzí a zpráv.

12. Onymické stopy Keltů na Balkáně

A. I. Falilejev, Selecta Celto-Balcanica, Nestor-Istorija, Sankt-Petěrburg 2012, 225 s. ISBN 978-5-905986-33-5

Tato publikace je souhrnem autorových studií týkajících se dávné keltské přítomnosti na Balkáně a zkoumajících keltské jazykové stopy tamtéž (především v onymii). V knize jsou tři oddíly statí (většina z nich je psána v ruštině, ostatní v angličtině): toponomastika, antroponomastika a varia. Autor se zabývá např. keltskými jazykovými pozůstatky v jihovýchodní Evropě, některými otázkami jazykové historie a často též výklady toponym, dále keltskými osobními jmény, toponymy končícími na *-dunum* atd. Součástí knihy jsou rovněž tři recenze anglicky psaných publikací zabývajících se keltskou tematikou, jmény a historií. Studie doplňuje i několik fotografií.

13. První díl litevského toponymického slovníku

L. Bilkis – V. Maciejauskienė – M. Razmukaitė, Lietuvos vietovardžių žodynas, A–B, T. 1., Lietuvių kalbos institutas, Vilnius 2008, 832 s. ISBN 978-9955-704-70-6

První svazek nového litevského abecedního slovníku toponym obsahuje místní jména z Litvy začínající písmeny A, Ą a B. Kniha je dosti obsáhlá, má přes 600 stran. Úvodní kapitoly před vlastním slovníkem jsou psány nejprve litevsky a poté anglicky. Postupně se v nich po předmluvě probírají: 1) cíle, účel slovníku a jeho důležitost; 2) zdroje místních jmen uvedených ve slovníku; 3) charakter slovníku; 4) dosavadní zkušenosti ve studiu litevských místních jmen; 5) organizační struktura slovníku. Poté následuje bohatý soupis literatury. Slovník je dobře zpracován, toponyma jsou v něm uspořádána do hnízd a je u nich reflektováno i rozšíření jmen a vysvětlován jejich původ.

14. Litevský lingvistický časopis

Acta Linguistica Lithuanica LXVIII, Lietuvių kalbos institutas, Vilnius 2013, 166 s. ISSN 1648-4444

V tomto čísle časopisu je obsažena jen jedna čistě onomastická studie. Jejím autorem je **H. Bichlmeier** (Halle – Wittenberg) a týká se lingvistické úrovně výzkumů předindoevropské hydronymie – především je však polemickou reakcí na článek J. Udolpha (Alteuropa, *Iller, Alster, Elster* und *alėti*, *Acta Linguistica Lithuanica* 62–63, 2011, s. 161–176.) (s. 9–50).

III. SLOVANSKÁ ONOMASTIKA (mimo českou)

15. Slovník makedonské folklórní antroponymie

M. Korobar-Belčeva – V. Miovska – M. Momirovska, Rečnik na lični imiña vo makedonskoto narodno tvoreštvo, Institut za makedonski jazik „Krstе Misirkov“, Skopje 2008, 417 s. ISBN 978-9989-640-80-3

Tato publikace je slovníkem vlastních jmen osob užívaných v makedonském folklóru.

Aktuální, zde otištěný korpus obsahuje celkem 2879 různých antroponym, z toho 1349 mužských a 1530 ženských. Jde o jména vybraná z nejznámějších sbírek makedonských lidových pohádek a písní vydaných v posledních třech stoletích na jazykovém území Makedonie. Hesla ve slovníku se soustřeďují především na uvádění zdrojů

dokladů, etymologii daného antroponyma a na jejich odvozeniny z toponym (exemplifikace tu však scházejí).

16. Třetí díl etymologického slovníku slovanské zoonymie

S. Warchoń, Słownik etymologiczno-motywacyjny słowiańskiej zoonimii ludowej. Słowiańskie nazwy własne zwierząt domowych i udomowionych zwierząt dzikich w środowiskach wiejskich. Tom 3, Koty, psy, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2011, 412 s. ISBN 978-83-7784-052-8

Tento díl je součástí obsáhlého pětisvazkového slovníku, který má víceméně etymologický charakter a je prvním v dějinách slovanské lingvistiky, co se týká širší komplexního zpracování vlastních jmen domácích zvířat a domestikovaných divokých zvířat, jež se vyskytují ve venkovských prostředích celého slovanského území Evropy. Důležité je zde také představení praslovanského zoonymického dědictví. Shromažďování materiálu do slovníku trvalo s malými přestávkami více než třicet let (1970–2003) a postupně byly získány doklady z celkem 357 různých slovanských vsí (hlavně přes tamější informátory z nejstarší generace), ale je v něm zahrnut i zoonymický materiál z jiných publikací nebo diplomových prací. Celkový počet sebraných dokladů čítá přes 81 000 lexikálních jednotek. První vydaný díl tohoto záslužného slovníku byl věnován jménům zubrů, býků, koní a volů, druhý díl obsahoval jména krav a aktuální třetí díl zahrnuje jména koček a psů. (V budoucnu by měl následovat díl mapující jména ostatních domácích savců, drůbeže, zvířat chovaných v klecích a divokých zvířat. Série pak bude v pátém svazku uzavřena frekvenčním soupisem zoonym z dílů I–IV.) V tomto, třetím svazku je po úvodu zařazen seznam míst, z nichž byly získány doklady pro tento díl, poté soupis zkratk citované literatury a zdrojů a pak následuje vlastní bohatý slovník kočičích a psích zoonym. Je zde samozřejmě možné nalézt jména, jež kočkám a psům dávají (resp. dávali) také česky hovořící mluvčí (např. podoby *Micina*, *Mikeš*, *Azor*, *Baryk*...), ale ve slovníku u nich může být uveden i jiný původ, neboť mnohá zoonyma mají univerzálnější charakter a užívají se u více slovanských národů.

17. Zprávy z polské onomastiky

Poradnik Językowy, 7, Warszawa 2011, 132 s. ISSN 0551-5343

Toto číslo časopisu obsahuje sedm studií. V první z nich **E. Wolniczová-Pawłowska** (Varšava) obecněji rozebírá polskou onomastiku: její počátky, hlavní představitele a celostátní programy (z nich se konkrétně zaměřuje na stručný vývoj a výsledky polské antroponymie, toponymie, hydronymie a zoonymie) (s. 5–21). Poté **R. Mrózek** (Těšín) srovnává polskou a slovanskou onomastiku z konfrontačně-postulátového hlediska (s. 22–40). **A. Cieśliková** (Krakov) a **M. Malecová** (Krakov) se věnují onomastice v Ústavu polského jazyka v Krakově, jejímu současnému stavu a výzkumným perspektivám (s. 41–55). **W. Decyková-Ziębová** (Varšava) se zabývá sémantickou klasifikací polských toponym, jejími základními problémy a řešeními (s. 56–71).

M. Kresová (Varšava) píše o problémech s více možnostmi motivace u původu polských příjmení v antroponymických výzkumech (s. 72–89). **Z. Abramowiczová** (Białystok) probírá jména židovského obyvatelstva v nejstarších soupisech z Podleského vojvodství (z 19. století) (s. 90–106). A nakonec **K. Banderowiczová** (Poznaň) přináší poznámky o jazykových charakteristikách a adaptacích polských antroponym (příjmí, příjmení) na základě dokladů z poznaňských knih městského práva (ze 16.–18. století) (s. 107–116).

18. Onomastické novinky z Polska

Onomastica LVII, Kraków 2013, 333 s. ISSN 0078-4648

Úvodní část nového čísla tohoto časopisu obsahuje nekrology dvou významných lingvistů. Nejprve se připomíná význam slovenského jazykovědce a onomastika prof. PhDr. Vincenta Blanára, DrSc. (1920–2012). O jeho velkém přínosu onomastice píše **M. Majtán** (Bratislava) (s. 5–8) a po něm také **R. Mrózek** (Těšín) (s. 9–13). Poté **K. Zierhoffer** (Poznaň) vyzdvihuje význam polského onomastika Zygmunta Zagórského (1926–2013) (s. 14–17). Pak následuje 11 zajímavých studií, především statisticky zaměřených (tomu odpovídá mj. i velké množství tabulek otištěných v tomto čísle). Nejprve **P. Swoboda** (Krakov) velmi podrobně rozebírá nejpopulárnější rodná jména v Polsku dávaná dětem narozeným v letech 1995–2010 a jejich frekvenci a rozrůzněnost v čase a prostoru (s. 19–69). **B. Czopková-Kopciuchová** (Krakov) se naopak věnuje frekvenci a zeměpisnému rozlišení rodných jmen nejméně dávaných dětem v Polsku v letech 1995–2010 (s. 71–93). Podobně **K. Skowronková** (Krakov) se zabývá nejčastějšími jmény v devětatřiceti největších městech Polska (opět v letech 1995–2010) z hlediska statisticko-onomastického a společensko-kulturního (s. 95–127). **A. Cieślikowa** (Krakov) na základě údajů z polského evidenčního systému PESEL zkoumá oficiálnost a variantnost rodných jmen dávaných polským dětem (s. 129–143). **M. Guzová** (Olštýn) zobrazuje několik způsobů onymické identifikace osob v knize křtů z rešelské farnosti v letech 1579–1580 (s. 145–154). **M. Magdová-Czekajová** (Krakov) porovnává užívání a tvary ženských příjmení v Polsku v minulosti a současnosti (s. 155–165). Dále **U. Wójciková** probírá apelativum „dziad“ (dědeček) a jeho odvozené podoby jakožto výrazy motivující mnohá polská antroponyma a toponyma (s. 167–174) a **D. Lechová-Kirsteinová** (Opolí) slezská toponyma jako předmět výzkumů v kulturní lingvistice (s. 175–184). **K. Kołodziejczyk** (Vratislav) ukazuje nešťastná toponomastická řešení na příkladech názvů ulic a náměstí ve Vratislavi (s. 185–204). **B. R. Zagórski** (Piastów) představuje mořská jména v arabském světě jakožto ucelený onymický systém (s. 205–228). A nakonec **J. Chojnacki** (Lodž) zachycuje názvy rybářských jezer v okolí Hnězdna (s. 229–238). Následují oddíly recenzí, polemik a zpráv o onomastických konferencích. Mj. zde **B. Czopková-Kopciuchová** (Krakov) referuje o knize R. Šrámka Beiträge zur allgemeinen Namen-theorie, Schriften zur diachronen Sprachwissenschaft (s. 239–240) **P. Swoboda**

(Krakov) seznamuje čtenáře s publikacemi J. Davida *Paměť města – názvy míst. Ostrava; Paměť města – názvy míst. Havířov* (s. 260–262) a **E. Jakus-Borkowa** (Opolí) informuje o novém čísle *Acta onomastica* 52 (s. 310–312).

19. Publikace o přejaté slovenské slovní zásobě

Kolektiv autorů, Staršia slovenská lexika v medzijazykových vzťahoch, VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2011, 202 s. ISBN 978-80-224-1217-9

Tato publikace je de facto slovníkem slov přejatých do předspisovné slovenštiny. Po úvodu (autorka **I. Valentová**), obsírné úvodní studii (o přejímání slov do slovenštiny) a seznamu literatury následuje hlavní část knihy, slovníková, roztríděná podle jednotlivých jazyků. Ta zahrnuje starší slovenskou slovní zásobu převzatou z jiných jazyků a vychází v tom z Historického slovníku slovenského jazyka. Přináší analýzu a popis latinismů, germanismů, bohemismů, hungarismů, polonismů, grécismů, galicis-mů, italismů, turcismů, hebraismů a arabismů, A na závěr také krátce uvádí skupiny slov, která do předspisovného slovenského jazyka pronikla z rumunštiny, španělštiny, perštiny, ukrajinštiny, ruštiny, angličtiny, malajštiny a z orientálních jazyků. Onyma jsou však ve slovníku uvedena jen okrajově – např. *Merkúrius*, *Saturnus*, *Venuša* (latinismy), *Škopec* (bohemismus), *Medúza* (grécismus) – a nemají zde svůj vlastní oddíl.

20. Propria ve sborníku o slovní zásobě starší slovenštiny

M. Majtán – T. Laliková (eds.), Z histórie lexiky staršej slovenčiny. VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2008, 231 s. ISBN 978-80-224-1009-0

Jde o souborné vydání většinou starších materiálových studií kolektivu autorů Historického slovníku slovenského jazyka, kteří takto chtějí představit některé výsledky svých výzkumů slovní zásoby starší slovenštiny (v předspisovném období) a konfrontovat je se svou lexikografickou prací na uvedeném slovníku. Onomastické oblasti se konkrétně týká šest následujících studií. Tématem první z nich od **V. Blánara** je slovenské toponymum *Dravce* motivované apelativem *dravec* a několik dalších slovenských místních názvů (s.26–31). **T. Laliková** (Bratislava) se věnuje nejstarším slovenským osobním jménům a jejich etymologii (s. 120–122). **M. Majtán** (Bratislava) rozebírá staré slovansko–slovenské antroponymum *Mojtech* a jeho stopy ve slovenské toponymii (s. 160–164), poté se tentýž autor zabývá vznikem a vývojem toponyma *Bratislava* (s. 165–175) a posléze se věnuje dvojím slovenským podobám tří geografických názvů: *Bojná/Bojňa*, *Strečno/Strečen* a *Košeca/Košatec* (s. 176–180). A konečně **R. Ondrejková** (Bratislava) píše o původu a historii názvu *Cigán* (resp. *cigán*) (s. 189–192).

21. Sborník z 18. slovenské onomastické konference

M. Ološtiak (ed.), Jednotlivé a všeobecné v onomastike. 18. slovenská onomastická konferencia, Prešov 12.–14. septembra 2011, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Prešov 2012, 391 s. ISBN 780-80-555-0576-3

Sebraným příspěvkům z uvedené konference předchází předmluva editora M. Ološtiaka (s. 7–8). V první studii se pak **M. Harvalík** (Praha) obecněji studuje variabilitu proprií a jejich roli při konstituování onymických systémů (s. 9–13). **P. Odaloš** (Banská Bystrica) se zabývá kontinuitou jednotlivého a všeobecného (pojmy z teorie jazykového znaku) v onomastice (s. 14–21). **M. Rutkiewiczová-Hanczewská** (Poznaň) přináší úvod do onymické sémantiky a hledá odpověď na otázku, zda jsou propria a apelativa ve vztahu inkluze nebo exkluze (s. 22–31). **M. Imrichová** (Prešov) se věnuje podobám a důsledkům tzv. transonymizačního procesu u logonym (s. 32–39). **H. Weissová** (Zvolen) porovnává jazykový znak všeobecně s propriem jakožto specifickým jazykovým znakem (na příkladech dvou toponym, slovenských obcí Hronec a Osrblie) (s. 40–47). **I. Ripka** (Prešov) píše o etnonymech obsažených ve Slovanských starožitnostech P. J. Šafaříka (s. 48–55). Centrem studie **M. Šmejkalové** (Praha) je osobnost Vladimíra Šmilauera a jeho přínos slovenské a české onomastice (s. 56–62). **M. Štefková** (Brno) přibližuje několik českých urbářů ze 14. století jako zdroj výzkumu staročeských antroponym (s. 63–68). **M. Čurová** (Prešov) se zabývá výzkumem vlastních jmen na Slovensku v předkodifikačním období (na základě Žilinské právní knihy z 15. století) (s. 69–75). **J. Zeman** (Hradec Králové) na několika příkladech probírá tematizaci proprií v neoficiální komunikaci (s. 76–79). **F. Ruščák** (Prešov) se věnuje antroponymům jakožto strategickým onymickým jednotkám v tematicko-kompoziční struktuře textu (s. 80–85). **M. Magdová-Czekajová** (Krakov) rozebírá příbuzenská označení jako lexikální základy polských příjmení (s. 86–92). **D. Svobodová** (Ostrava) se svým příspěvkem vrací k otázce přechylování cizojazyčných příjmení ve světle aktuálního úzu (s. 93–100). **R. Łobodzińska** (Vratislav) popisuje úlohu jmen germánského (německého) původu v polském antroponymickém systému (s. 101–108). **S. Pastyřík** (Hradec Králové) informuje čtenáře o způsobech obohacování hypokoristického parasystému rodných jmen v současné češtině (s. 109–112). **I. Valentová** (Bratislava) přináší poznámky k rozdílům mezi přezdívkou a funkčním členem živého (tj. neúředního) jména – individuální charakteristikou (s. 113–122). **M. Kazík** (Trnava) na příkladech rozebírá vztahy živého jména a rodové antroponomastiky (genderantroponomastiky) ve slovenštině (s. 123–131). **H. Górný** (Krakov) píše o mytologismech v novopolské slovní zásobě (na základě vybraných deníkových textů a slovníků) (s. 132–143). **J. Krško** (Banská Bystrica) se zajímavě rozepisuje o současných podobách slovenských zoonym (včetně jejich hypokoristických forem) ve společenské komunikaci (s. 144–148). **I. Horňanský** (Bratislava) má několik poznámek k legislativní regulaci standardizace geografických názvů (s. 149–155). **D. Lechová-Kirsteinová** (Opolí) se podrobně zabývá přítomností jmen bylin v

polské toponymii (s. 156–167) a **L. Luptáková** (Banská Bystrica) fenoménem nízkého výskytu adjektiva „hnedý“ ve slovenské anoikonymii (s. 168–172). **G. Olchowa** (Banská Bystrica) porovnává slovenská a polská toponyma Bardejov/Bardiów, Váh/Wag a Kriváň/Krywań (s. 173–179) a **J. Bauko** (Nitra) slovenská a maďarská oronyma užívaná ve Vysokých Tatrách (s. 180–190). **D. Unuk** (Maribor) ve své stati představuje výrazy charakterizující v toponymii kulturní krajinu (s důrazem na anoikonymii) v čakavském dialektu na jižním Slovinsku (191–201). **J. Hladký** (Trnava) přináší nové poznatky ze staré hydronymie středního povodí slovenské řeky Dudváh (s. 202–209). **M. Beláková** (Trnava) se zabývá německými názvy přítoků i pramenů Stoličného potoka (jihozápadní Slovensko) jakožto svědectvími o německé kolonizaci v této oblasti (s. 210–218). **A. Závodný** (Trnava) objasňuje některé názvy mokřadů a mrtvých ramen v slovenském povodí řeky Moravy (s. 219–226). **A. Šapošnikov** (Moskva) přichází s několika argumenty ve prospěch keltské etymologie hydronyma *Orava* (s. 227–230). **A. Goóťšová** (Banská Bystrica) se věnuje motivačním činitelům u hydronym ve Slovenském ráji (s. 231–239) a **J. David** (Ostrava) vztahu toponymie a orientace v současném městském prostoru (převážně na příkladech z Ostravy) (s. 240–247). **P. Štěpán** (Praha) přináší ve své stati několik zajímavých postřehů ke slovo tvorbě pražských urbanonym (s. 248–252). **B. Afeltowiczová** (Štětín) probírá jména štětínských čtvrtí (s. 253–261) a **A. Myszková** (Řešov) vývoj motivace moderních (současných) názvů ulic v Podkarpatském vojvodství (s. 262–273). **M. Majtán** (Bratislava) ve svém příspěvku potvrzuje, že pragmatonyma jsou vlastní jména, a upřesňuje jejich definice a rozdělení (s. 274–279). Také **L. Garančovská** (Bukurešť) se zabývá jazykovým statutem pragmatonym a zjišťuje, zda je v něm chaos nebo systém (s. 280–289). **P. Mitter** (Ústí nad Labem) má příspěvek ke statusu a motivaci názvů zastávek MHD, jež řadí k urbanonymům (na příkladech z Ústí nad Labem) (s. 290–293). **G. Filipová** (Řešov) píše o názvech modelů automobilů značky Volkswagen (s. 294–303), **E. Oronowiczová-Kidová** (Řešov) probírá názvy obchodů s oděvy (butiků) používaných v pragmatickém aspektu (na příkladech z jihovýchodního Polska) (s. 304–312) a **M. Kulakowská** (Řešov) jména mateřských škol v Podkarpatském vojvodství (s. 313–323). **J. Wachtarczyková** (Bratislava) podrobně zobrazuje povahu a podobu názvů lyžařských středisek na Slovensku (s. 324–341). **M. Gavurová** (Prešov) se zabývá průniky abreviační, onymické, paradigmatické a sémantické motivace při tvorbě propriálních zkratk (nejen slovenských) (s. 342–350). **A. Tabiszová** (Opolí) se zabývá názvy polských televizních vzdělávacích pořadů pro děti (s. 351–359). **V. Štěpánová** (Praha) ve své studii přináší návrh nové klasifikace titulů literárních děl (s. 360–367). **I. Domaciuková-Czarny** (Lublin) představuje způsoby popisu a interpretace vlastních jmen v literárních dílech náležejících do žánru fantasy (s. 368–377). A závěrem **L. Sičáková** a **M. Tkáčová** (Prešov) ve společné stati informují o možnostech vyučování proprií na základní škole (s. 378–391).

22. Další novinky z ruské onomastiky

Voprosy onomastiki 1, 14, Jekatěrinburg 2013, 193 s.; 2, 15, Jekatěrinburg 2013, 247 s. ISSN 1994-2400

Toto číslo ruského časopisu obsahuje pět onomastických studií. V první z nich **V. L. Vasiljev** (Novgorod) píše o hydronymech se zakončením *-жа* na ruském severozápadě (probírá jejich strukturu, etymologii atd.) (s. 7–30). **D. V. Kuzmin** (Petrozavodsk) se pak zabývá finským jazykovým vlivem na příhraniční karelská toponyma (s. 31–40). **M. V. Achmetovová** (Moskva) se věnuje tzv. precedentním vlastním jménům v neoficiální ruské oikonymii (motivované jinými toponymy) (s. 41–57). **O. D. Surikovová** (Jekatěrinburg) rozebírá deriváty somatismů (oným motivovaných vztahem k tělu) s předponou *без-* v ruské a ukrajinské antroponymii (s. 58–78). **K. I. Baranovová** (Jekatěrinburg) se zmiňuje o asociativním potenciálu jména hlavní postavy v díle Tatjany Tolsté *Hunting the Woolly Mammoth* (s. 79–87). V oddíle materiálů pak **J. A. Kachalkovová** (Jekatěrinburg) zobrazuje urbanonymický prostor současného Jekatěrinburgu (s. 88–104). V oddíle zahraniční onomastiky **E. Eichler** (Lipsko) informuje o Slovanském onomastickém atlasu (s. 105–111) a **V. V. Alpatov** (Moskva) uvádí přehled toponomastiky ve Velké Británii ve 20.–21. století (historie a hlavní směry výzkumu) (s. 112–131). Dále jsou zde jako obvykle onomastické zprávy, recenze nových publikací a zprávy o onomastických disertacích.

Následující číslo časopisu obsahuje osm zajímavých studií. Nejdříve **O. V. Smirnov** (Jekatěrinburg) přináší první část příspěvku k otázce tzv. permského toponymického substrátu, a to jednak na území republiky Marij El, jednak ve středním povodí řeky Vjatky (obojí z hlediska etnické interpretace archeologických kultur) (s. 7–59). **N. V. Kabininová** (Jekatěrinburg) se zabývá jmény jezer v Archangelské oblasti (s. 60–90). **F. Perono Cacciafoco** (Pisa) probírá hydronyma s kořenem **alb-* v předlatinském ligurském kontextu (studie z prehistorické toponomastiky a sémantiky) (s. 91–107) a **I. A. Kjuršunovová** (Petrozavodsk) zkoumá kalendářní jména ze středověké Karélie v kognitivním aspektu (s. 108–127). Poté se **I. M. Ganžinová** (Tver) věnuje restrukturalizaci křesťanských osobních jmen v ruském přednárodním období (16.–17. století): jde o jména končící na *-a*, *-ия* (*-ья*) (s. 128–136). **A. Gudavičius** (Šiauliai) představuje odrazy přírody v systému litevských osobních jmen (s. 137–145). **A. I. Griščenko** (Moskva) rozebírá ruská etnonyma a související lexikální kategorie ve výkladových slovnících (s. 146–163). A konečně **T. P. Romanovová** (Samara) ukazuje tzv. „ruské pole“ v reklamních nominacích (s. 164–173). Pak ještě **J. O. Borisovová**, **J. A. Krivoščapovová**, **V. S. Kučko** a **N. A. Sinica** (Jekatěrinburg) informují o materiálech pro Slovník ruských toponymických derivátů (s. 174–199). Následují zprávy o konferencích a setkáních, recenze, knižní novinky, nové disertační práce z onomastiky (z let 2012–2013) a v rubrice *In memoriam* také nekrolog A. V. Superanské (1929–2013) od **N. V. Vasiljevové** (Moskva) (s. 242–243).

23. Ukrajinská onomastika

Zapisky z onomastiky. Opera in onomastica, 16, Oděsa 2013, 179 s. ISSN 2410-3373

Na úvod dalšího čísla ukrajinského lingvistického časopisu **V. M. Kalinkin** (Doněck) přináší druhý díl článku o J. A. Karpenkovi a také o jeho pracích z let 1981–1986 (profesoru Karpenkovi je toto číslo časopisu i věnováno) (s. 5–17). Poté se **R. A. Abramov** (Kirovohrad) věnuje mezionymické homonymii (homonymii vlastních jmen) v moderní ukrajinštině (s. 18–23). **N. M. Berberová** (Oděsa) zkoumá sémanticko-stylistické dominanty antroponym v příběhu „Дванадцять службів“ ukrajinské spisovatelky Marie Matiosové (s. 24–32). **E. V. Bojevová** (Oděsa) píše o temporálním lexiku jakožto prostředku vytvoření uměleckého času v „malé próze“ ukrajinského autora B. D. Hrinčenka (s. 33–41). **I. M. Deriková** (Oděsa) přináší výklad autorské antroponymie v překladech děl L. Carrolla, J. R. R. Tolkiena a J. Rowlingové do ruštiny a ukrajinštiny (s. 42–50). **J. I. Didurová** (Oděsa) se zabývá motivační strukturou ergonym v Kyjevě, Moskvě a Londýně (s. 51–59) a **M. J. Karpenko** (Oděsa) strukturuje klasifikaci siteonym (vlastních jmen z internetových prohlížečů) (s. 60–72). **E. J. Karpenková, I. P. Popiková a N. M. Thorová** (Oděsa) probírají koncepční charakter ideonym v románu I. Levina „Rosemary má děťátko“ (s. 73–77). **J. O. Kost'anková** (Oděsa) referuje o toponymech Petrohrad a Moskva v díle A. S. Puškina (s. 78–87). **T. I. Krupěňovová** (Oděsa) si všímá zvláštností apelativních nominací v uměleckém diskurzu (s. 88–96). **O. A. Lychačovová** (Oděsa) se zabývá symbolikou apelativ v jedné z novel ukrajinského spisovatele Hr. M. Ťuťunnyka (s. 97–101). **V. J. Neklesovová** (Oděsa) zkoumá onymickou krajinu čínského internetu, konkrétně tzv. ergonymický kruh (s. 102–107). **O. F. Němirovská** (Oděsa) rozebírá „upozaděná“ onyma jako prostředek tvorby aluzí (na materiálu z románu ukrajinské spisovatelky O. J. Kobyljanské „Apoštol davu“) (s. 108–119). **S. P. Pavelková** (Oděsa) shrnuje kvantitativní a kvalitativní charakteristiky ženské antroponymie v ukrajinském městě Kosiv v letech 1880–1998 (s. 120–129). **H. V. Tkačenková** (Oděsa) referuje o vlastnostech znázornění chrématonym v prvním kole individuálního chrématonymického rámce (s. 130–138). **S. V. Formanovová** (Oděsa) píše o zvukovém vyjádření vlastních jmen v jazyce hromadných sdělovacích prostředků (s. 139–145) a **J. M. Šebeš'ťanová** (Užhorod) o propriálních způsobech komprese v jazyce tištěných médií (s. 146–156). Jako poslední se **H. V. Ševčenková** (Oděsa) věnuje specifikům mužských antroponym v románu „Ohlédni se z podzimu“ ukrajinského spisovatele V. O. Javorivského (s. 157–165). V oddíle Kronika jsou na závěr zařazeny tři zprávy z veřejných čtení paměti J. A. Karpenka.